

## BNG toegevoegd aan rijtje systeembanken

AMSTERDAM De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) behoort sinds gisteren tot het rijtje zogeheten systeembanken die Nederland rijk is.

Systeembanken hebben volgens de toezichthouder De Nederlandse Bank (DNB) een centrale plaats in het financiële stelsel. Een faillissement van een dergelijke sterk met de economie verflochten bank zou onaanvaardbaar hoge risico's en kosten met

zich meebrengen voor het financiële stelsel en de economie.

Volgens DNB heeft BNG Bank een relatief grote balans en is ze verweven met andere financiële instellingen.

Behalve BNG dragen ook ING Bank, Rabobank, ABN AMRO en SNS Bank het stempel.

De vijf systeemrelevante banken moeten een extra kapitaalbuffer aanhouden zodat zij beter in staat zijn om onverwachte verliezen op tevangen.

## CNV sluit cao voor supermarkten

HOOFDDORP Na lang onderhandelen is er een nieuwe cao voor circa een kwart miljoen supermarkmedewerkers.

Het loon gaat in totaal 5 procent omhoog, meldde de CNV. Ook is volgens de bond een stap gezet op het gebied van jeugdloon door de leeftijd waarop je recht hebt op een volwaardig salaris te verlagen van 23 naar 22 jaar.

In de nieuwe overeenkomst zijn er ook afspraken gemaakt

over het sluiten van minstens duizend extra arbeidsovereenkomsten met medewerkers voor meer dan twaalf uur per maand. Volgens de CNV wordt daarmee de trend van het groeiende aantal kleine contracten gekeerd.

De nieuwe cao geldt met terugwerkende kracht van april 2013 tot en met maart 2017. De overeenkomst is overigens afgesloten zonder de FNV. Die vakbond stapte eerder al uit het overleg met de werkgevers.

## Ontslagpremies V&D lopen gevaar

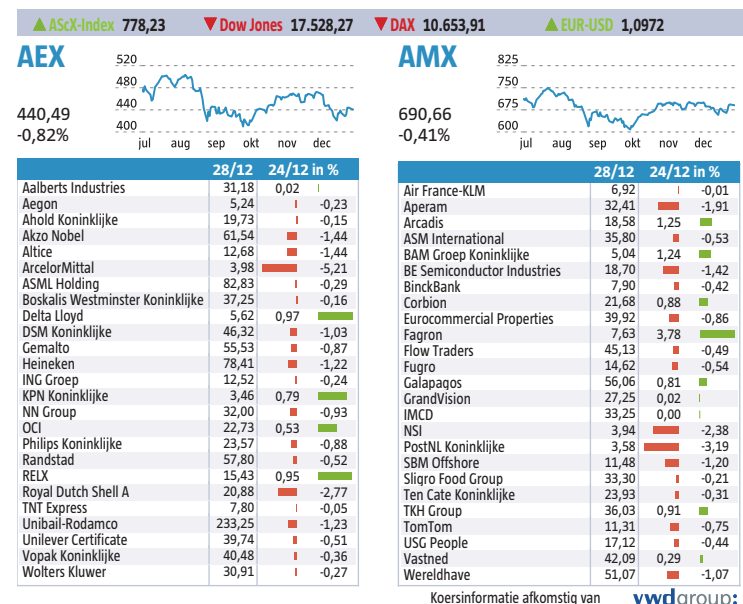
AMSTERDAM De wankele situatie van V&D heeft mogelijk ook gevolgen voor medewerkers van de warenhuisketen die al zijn ontslagen.

De vakbonden vrezen dat ze bij faillissement hun ontslagvergoeding mislopen. De afspraken uit het sociale plan staan waarschijnlijk op losse schroeven, aldus Niels Suijker van vakbond FNV.

V&D kreeg vorige week uitstel van betaling. De warenhuisketen kampt al langer met financiële problemen. Eerder dit jaar werd nog een reddingsplan in werking gezet. Onderdeel daarvan was een reorganisatie met 400 ontslagen.

Suijker zegt dat voor het vertrekkende personeel een goede vertrekregeling was afgesproken. Maar nog niet iedereen heeft die gehad.

## BEURS AMSTERDAM



## ACHTERGROND

# ‘Laagopgeleiden terecht bezorgd over hun baan’

Een op de drie noorderlingen vreest voor zijn baan, zo blijkt uit de enquête onder het RegioNoordPanel en RNP zakelijk. Terecht, meent hoogleraar Jouke van Dijk.

JOHN GEIJP

Jouke van Dijk, hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse aan de Rijksuniversiteit Groningen, kan zich goed voorstellen dat mensen die laag in de organisatie werken, vrezen voor hun baan. „Vooral banen op mbo-niveau 2 en 3 verdwijnen door robotisering en automatisering”, zegt hij. „Dat was eerst vooral in de industrie zo, maar nu verdwijnen ook in de dienstverlening daardoor banen in hoog tempo. Daar doen appies steeds vaker het werk.”

De werkloosheid onder laagopgeleiden is daardoor voor een deel structureel, aldus Van Dijk. „De vraag is of er ooit iets voor terugkomt en zo ja, hoe. Ik ben niet zo heel pessimistisch dat er helemaal geen werk meer komt voor laagopgeleiden, maar het wordt wel anders. Er wordt wel gezegd dat de maakindustrie terugkomt. Als dat al zo is, zal die nooit meer zo veel werk opleveren als vroeger. Er is zo veel geautomatiseerd.”

„In Oost-Groningen en de regio langs de waddenkust is het moeilijk nieuwe economische activiteiten van de grond te krijgen. Uit de enquête blijkt ook dat mensen dat aanvoelen. Een deel is pessimistischer over de regio waarin ze wonen dan over het Noorden als geheel. Die zitten vooral in het gebied dat het zwaar voor de kiezen krijgt: Winschoten, Stadskanaal en Delfzijl.”

De gedachte van veel geënquêteerden dat het Noorden als geheel achterloopt bij het landelijk gemiddelde is naar de mening van de



Jouke van Dijk

### ‘Het Noorden heeft echt niet zo’n groot probleem’

hoogleraar te negatief. Van Dijk: „Daar hebben we echt niet zo’n groot probleem. De werkgelegenheid in het landsdeel is in de afgelopen 25 jaar bijna op hetzelfde niveau gekomen als het landelijk gemiddelde. Met Groningen, Assen en Leeuwarden gaat het heel goed. Daar zullen ook weer banen voor de laagopgeleiden komen. Ik was laatst in de VS. Daar ontbijt en luncht bijna niemand meer thuis. Die tendens krijg je hier over een jaar of tien ook. In de stad Groningen worden goede mensen die dat kunnen betalen. Maar in Winschoten en Stadskanaal hebben

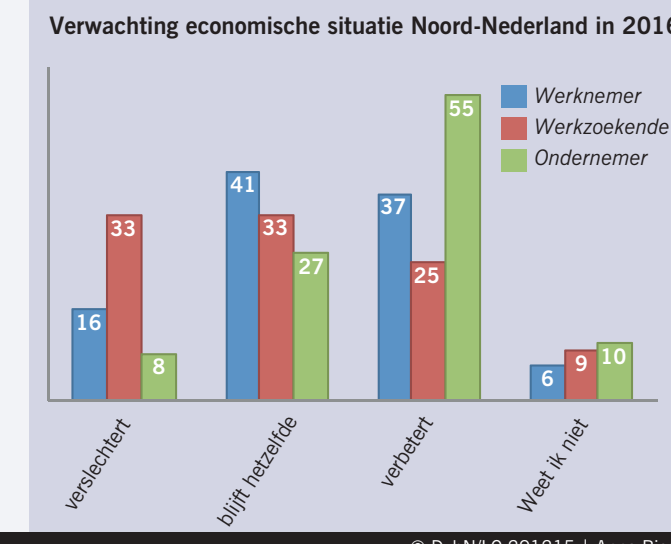
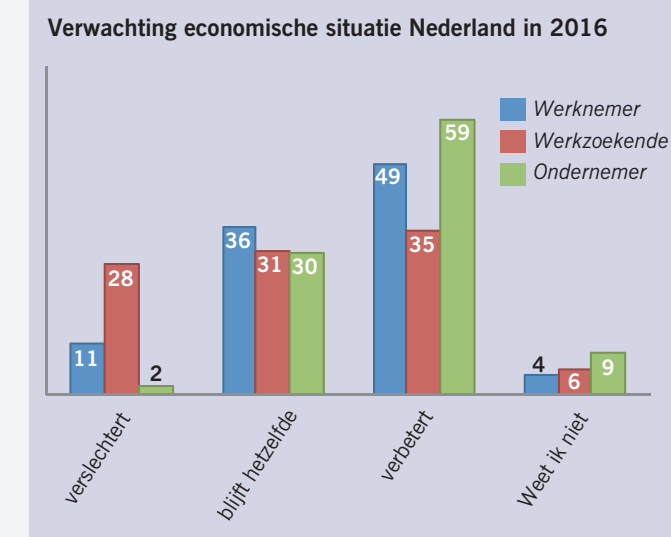
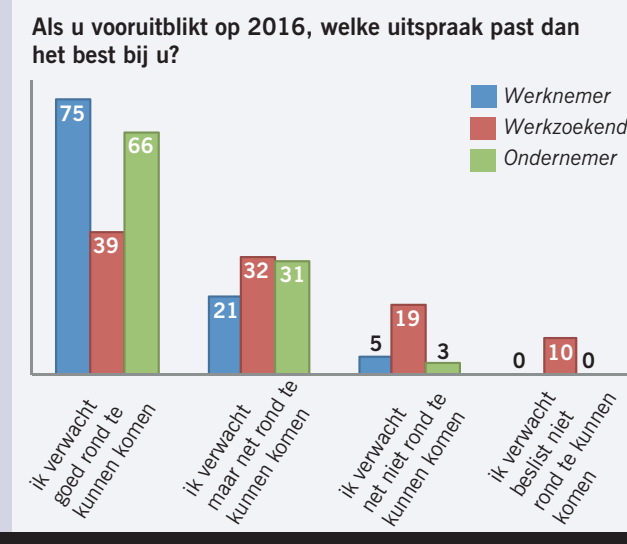
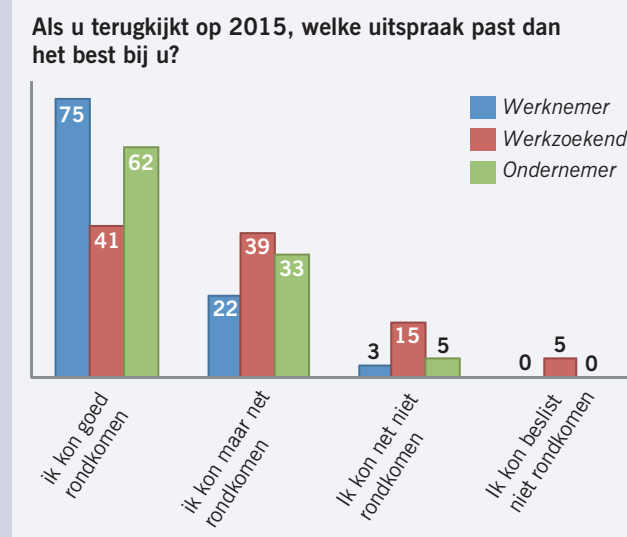
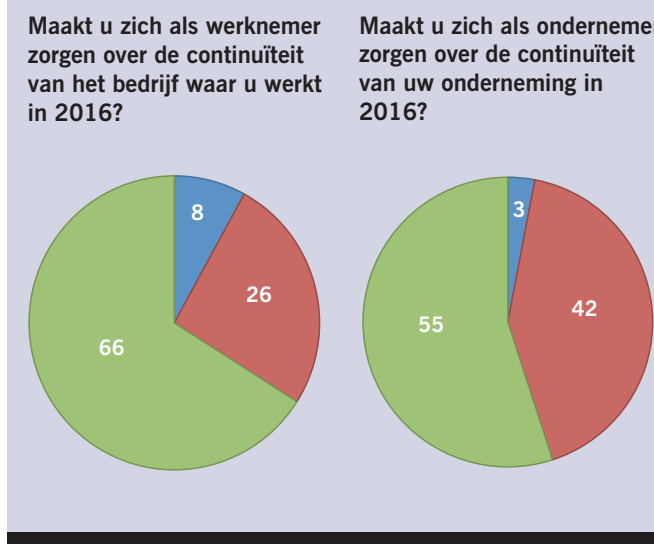
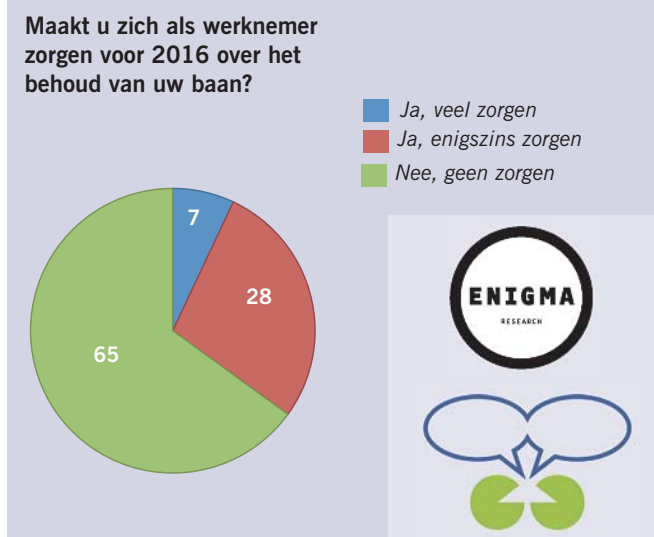
de mensen daar het geld niet voor. De beter opgeleiden trekken daar weg. Wat achterblijft zijn laagopgeleiden, ouderen en minder-mobiele.”

Volgens Van Dijk zijn er ook in andere landsdelen steeds vaker grote verschillen in de economie tussen regio's. De hoogleraar: „In Rotterdam bijvoorbeeld gaat het heel slecht. Daar zijn bijna net zo veel werklozen als in heel het Noorden. Je ziet ook aan allerhande cijfers dat de economische ontwikkeling niet meer alleen uit de Randstad komt. Die verspreidt zich rond Rotterdam in een cirkel die loopt langs Zaanstad, langs Zwolle en naar beneden naar Noord-Brabant. Die ring heeft Stadskanaal en Winschoten nog niet bereikt. Wie weet wanneer dat gebeurt? Wat voor de regio's ook een belangrijke ontwikkeling kan zijn: de band tussen wonen en werken wordt veel losser. Door internet kunnen met name veel hoger opgeleiden overal ter wereld werken. En veel mensen wonen graag in de regio. Ik ken een wetenschapsjournalist die in Warffum woont. Die doet alles via internet en reist af en toe naar de Randstad. Op den duur zie ik het met Blauwestad ook wel goed komen. Het is er prettig wonen.”

**Is het grote aantal werkloze laagopgeleiden een aansporing voor jongeren om een goede opleiding te volgen?**

„Niet iedereen kan mbo4 halen. We hebben in Nederland 1,5 miljoen laaggeletterden die moeite hebben in een werksituatie te lezen en schrijven. Het is niet zo dat ze niets willen

## 650 Groningers, Friezen en Drenten over de economische vooruitzichten in Noord-Nederland



© DvH/LC 291215 | Anna Bies

of kunnen, maar we moeten het een beetje anders organiseren. Driekwart van de werklozen wil graag iets nuttigs doen. Daar zou je misschien iets voor kunnen regelen.”

**Wat kunnen laagopgeleiden zelf aan hun situatie doen?**

„Helaas niet zo veel. Volledige werkgelegenheid komt er niet meer. Aan andere kant: er is werk zat. De groep waar de werkloosheid het snelst stijgt, is de zorg. Ondertussen roepen we: we moeten meer aan mantelzorg doen. Veel mensen in verzorgingshuizen willen best eens een uitstapje maken of een kopje koffie drinken met iemand die daar tijd voor heeft. Er is genoeg werk waarmee we de samenleving beter kunnen maken, maar we slagen er niet in dat in reguliere banen te vertalen. Daar zit fundamenteel iets fout.”

**Ruim de helft van de mensen wil niet voor een nieuwe baan verhuizen.**

„Dat begrijp ik wel. Waarom zou je voor een baan naar Rotterdam verhuizen, als daar ook veel mensen zonder werk zitten? Die hebben vaak dezelfde kwalificatie als de mensen in Oost-Groningen die werkloos zijn. Hetzelfde verhaal geldt voor Duitsland. De werkloosheid is daar de helft van die in Nederland, maar de vacatures daar passen onze werklozen ook niet echt. Bovendien is het voor mensen met weinig opleiding moeilijker zich aan te passen aan een nieuwe omgeving dan voor mensen die een paar jaar hebben gestudeerd. Dat gezegd over verhuizen moet maar eens ophouden.”

Morgen in deze krant: alle cijfers over de noordelijke economie en de analyse van het bureau E & E advies.

# Meeste noorderlingen willen niet verhuizen voor werk

GRONINGEN Meer dan de helft van de noordelijke werknemers (57 procent) wil niet verhuizen voor een nieuwe baan als hij werkloos wordt.

Een op de vijf wil voor werk elders in Noord-Nederland gaan wonen, terwijl 11 procent bereid is binnen de landsgrenzen te verhuizen. 12 procent wil voor ander werk emigreren. Mannen (53 procent) zijn vaker bereid hun biezen te pakken dan vrouwen (32 procent)

Dat blijkt uit de enquête van Dag-

blad van het Noorden onder het RegioNoordPanel en RNP Zakelijk.

Bijna de helft van de beroepsbevolking (45 procent) denkt dat in 2016 de werkgelegenheid in Nederland verbetert, 19 procent denkt van niet en 32 procent denkt dat deze hetzelfde blijft.

Ook bij dit onderwerp is de stemming ten opzichte van de noordelijke provincies en de eigen regio minder positief. Van de ondervraagden denkt 29 procent zelfs dat het aantal banen in Noord-Nederland afneemt. Dat blijkt uit de enquête van Dag-

werkgelegenheid in het Noorden wel wat toeneemt. Een kwart (26 procent) verwacht dat de werkgelegenheid in de eigen regio gaat verbeteren, 44 procent denkt dat deze gelijk blijft en 26 procent verwacht dat deze verslechtert. Net als over de economie en de werkgelegenheid zijn de ondervraagden optimistischer over de landelijke woningmarkt dan over die in het Noorden en de eigen regio. 55 procent voorziet voor Nederland een betere doorstroming, 43 procent voor het Noorden en 41 procent voor de eigen regio.

# Zuivelreus: premie voor minder melk

AAN DIRK VAN DER MEULEN

LEEWARDEN Dat de melkplak zou toenemen, was wel verwacht, maar zo snel en zo omvangrijk, dat niet. FrieslandCampina gaat boeren belonen als ze hun melkproductie niet opvoeren.

Begin november luidden fabrieksdirecteuren van FrieslandCampina de noodklok: als de groei van de melk-aanvoer in dit tempo doorgaat, loopt het op korte termijn volledig spaak. Daarop werd de afzet van melk naar andere verwerkers opgevoerd. Die maatregel is echter niet meer afdoende, omdat de melk-aanvoer blijft toenemen.

FrieslandCampina, een van de grootste zuivelbedrijven ter wereld,

verwerkte vorig jaar in Nederland ruim 9,5 miljard kilo melk. Dit jaar wordt 600 miljoen kilo meer aangevoerd, een toename van 6,4 procent. De afgelopen maanden is zelfs sprake van een enorme piek van circa 15 procent.

Het zuivelconcern presenteerde gisteren de oplossing: het keert een premie van 2 cent per kilo melk uit als een boer van 1 januari tot en met 11 februari de melkproductie stabiel houdt of verlaagt.

Het gaat om een weekgemiddelde dat vergeleken wordt met de periode van 13 tot en met 27 februari. De premie komt bovenop de garantiemelk-prijs die FrieslandCampina gisteren voor januari vaststelde op 29,25 cent (30 cent in december).

Als alle 13.700 aangesloten melk-

veebedrijven (12.725 in Nederland) de oproep ter harte nemen, moet het zuivelconcern 24 miljoen euro extra aan melkgeld uitkeren.

Belangrijke oorzaken van de uitdijende melkplak zijn het afschaffen van de melkquotering, de onzekerheid over de mestwetgeving en de lage melkprijs.

Om een gunstige uitgangssituatie te creëren bij de eventuele invoering van mestquota (fosfaatrechten) hebben veel boeren hun veestapel fors uitgebreid. Ook zijn ze meer gaan melken om de lagere melkprijs te compenseren.

Door de afschaffing van de quotering op 1 april kan dat zonder betaling van superheffing. Een andere, recente verklaring is de goede kwaliteit van het wintervoer.

Woordvoerder Rob van Dongen van FrieslandCampina: „Boeren laten ons weten dat het momenteel heel makkelijk melkt.”

Het nieuws is opmerkelijk. FrieslandCampina is immers het concern dat honderden miljoenen euro's investeerde in het quotumloze tijdperk door fabrieken in onder meer Workum, Leeuwarden, Bedum, Beilen en Borculo uit te breiden en te moderniseren.

Van Dongen: „Deze groei heeft ons overrompeld. Zo is de uitbreiding in Leeuwarden nog niet klaar en die in Borculo heeft vertraging opgelopen.”

FrieslandCampina stelt dat er medio februari weer extra verwerkingscapaciteit ontstaat. Per 1 februari hoort het zuivelconcern afscheid te

nemen van 430 Belgische melkveehouders en verwacht het een deel van de fabrieksuitbreiding in Borculo in gebruik te kunnen nemen.

De Nederlandse Melkveehouders Vakbond reageerde „verheugd” op de maatregel van FrieslandCampina, die volgens de bond een goed signaal geeft. „Omdat melkveehouders aan hun financiële verplichtingen moeten voldoen, kunnen zij zonder financiële vergoeding er niet voor kiezen minder melk aan te bieden”, aldus de bond. „Alleen met een verlaging van het melkaanbod kan de verdere daling van de melkprijs worden tegengegaan.”

Bij FrieslandCampina zijn nu bijna 13.700 melkveehouders aangesloten, in Nederland, België en Duitsland.

ADVERTENTIE

## BIJZONDERE GESPREKKEN MET ONDERNEMERS

Vandaag vanaf 18.00 uur op Podium.TV

noord i.s.m. Podium.TV

Ziggo kanaal 35, Kabelnoord kanaal 19 en Caiway kanaal 39